

GEMEENTE HELLENDOORN	
Behand.: PVW12	
18 JAN 2012	
Teraad 7-2-12	
A/B-Stuk	Trefw.:
Werkpr. CWC / Lbr	
Kopie aan: Buij / Compien BKO wlo.	
Archief	N. reeks. ☒ Vertr.

VNG 100 jaar

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

12INK00333

**Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad**

informatiecentrum tel.
(070) 373 8020

uw kenmerk

bijlage(n)

betreft
Samenwerken aan de
decentralisaties

ons kenmerk
BABVI/U201200095
Lbr. 12/004

datum
18 januari 2012

Samenvatting

Het gemeentelijke sociale terrein is volop in ontwikkeling. De invoering van wet- en regelgeving in het kader van de Wet werken naar vermogen (WWNV) en de stelselwijziging van de jeugdzorg leiden tot ingrijpende veranderingen in de wettelijke taken voor gemeenten. Een deel van deze taken kunt u heel goed als individuele gemeente uitvoeren. Voor andere taken is bovenlokale samenwerking van belang om te komen tot betere kwaliteit in beleid en uitvoering, beheersbaarheid van kosten en vermindering van kwetsbaarheid.

Voor de stelselwijziging van de jeugdzorg is in de bestuursafspraken 2011-2015 opgenomen dat de verantwoordelijkheden worden gedecentraliseerd naar gemeenten. Deze verandering heeft een enorme impact op zowel de doelgroep als op u als gemeenten. De verwachte invoeringsdatum van de nieuwe wet is 1-1-2015. Bij deze stelselwijziging is een groot aantal netwerken en spelers betrokken. In de bestuursafspraken is ook opgenomen dat u voor een beperkt aantal onderdelen van de decentralisatie jeugd moet komen tot verplichte bovenlokale uitvoering. Regionale samenwerking is daarvoor vaak onmisbaar. In de zorg rond jeugdigen bestaan al veel regionale samenwerkingsverbanden. Voor de verplichte bovenlokale uitvoering van taken is afgesproken dat rekening wordt gehouden met, en zo mogelijk aangesloten wordt bij, andere relevante samenwerkingsverbanden.

De Wet werken naar vermogen gaat naar verwachting in op 1 januari 2013. Het kabinet zal waarschijnlijk begin dit jaar het wetsvoorstel naar de Tweede Kamer sturen. Kabinet en VNG hebben daarbij alleen een afspraak gemaakt over een landelijk dekkend model van bovenlokale werkgeversdienstverlening, waarbij de concrete invulling nog niet is vastgelegd. In het komende jaar is het de uitdaging om een transparant en goed werkend systeem op te zetten, zodat u zowel met lokaal, subregionaal, regionaal als landelijk georiënteerde werkgevers goede afspraken kunt maken. Het is van belang dat werkgevers op al deze niveau's een aanspreekpunt hebben en dat er goede afstemming is tussen de verschillende schaalniveaus.

Uitgangspunt bij zowel de decentralisatie jeugdzorg als bij werken naar vermogen is het vinden van de wijze waarop de taken kwalitatief goed uitgevoerd kunnen worden. Dat betekent dat u de ruimte moet hebben om naar eigen (lokale en regionale) inzichten te komen tot invulling van de organisatie van de nieuwe taken. De VNG wil u hier graag bij ondersteunen met up-to-date informatie over de ontwikkelingen en regionale en individuele procesondersteuning.

Aan de leden

informatiecentrum tel.
(070) 373 8020

uw kenmerk

bijlage(n)

betreft
Samenwerken aan de
decentralisaties

ons kenmerk
BABVI/U201200095
Lbr. 12/004

datum
18 januari 2012

Geacht college en gemeenteraad,

Het gemeentelijke sociale terrein is volop in ontwikkeling. De wet- en regelgeving in het kader van werken naar vermogen en de stelselwijziging van de jeugdzorg leiden tot ingrijpende veranderingen in wettelijke taken voor uw gemeente. Daarbij staat de vraag op welke wijze u deze nieuwe taken kwalitatief goed kunt uitvoeren, terwijl u tegelijkertijd de kosten in de hand houdt en de kwetsbaarheid van uw processen kunt verminderen voorop. Voor sommige onderdelen is bovenlokale samenwerking daarbij een belangrijke, zo niet noodzakelijke oplossing. Binnen het huidige gemeentelijk takenpakket werkt u al op veel beleidsterreinen volop samen. Per beleidsterrein verschilt de regionale indeling en aanpak sterk. Ook op de beleidsterreinen waar nu de grote decentralisaties op stapel staan, doet u al het nodige op bovenlokaal niveau. Op het terrein van de jeugdgezondheidszorg wordt gewerkt in regionaal verband via de GGD-organisaties. Binnen het terrein van werk en inkomen bestaan samenwerkingsverbanden rondom sociale diensten, SW-bedrijven, op werkpleinen en dergelijke.

In de bestuursafspraken 2011-2015 is opgenomen dat u voor een beperkt aantal onderdelen van de decentralisatie jeugd moet komen tot (verplichte) bovenlokale uitvoering. Regionale samenwerking is daarvoor vaak onmisbaar. Daarnaast zal het kabinet waarschijnlijk dit voorjaar het wetsvoorstel werken naar vermogen naar de Tweede Kamer sturen. Kabinet en VNG hebben een afspraak gemaakt over het belang van bovenlokale afspraken op het terrein van werkgeversdienstverlening. Daarbij is samenwerking met andere gemeenten van belang om de dienstverlening zodanig te organiseren dat werkgevers u op de verschillende schaalniveaus goed kunnen vinden. Lokale, subregionale, regionale en landelijke initiatieven moeten goed met elkaar kunnen schakelen.

Voor de opgaven als gevolg van de decentralisaties geldt, dat hoewel gemeentelijke takenpakketten hetzelfde zijn, de beste manier van organiseren en uitvoeren kan verschillen. De vraag die voorop moet staan is op welke wijze de taken kwalitatief goed uitgevoerd kunnen worden. Uitgangspunt daarbij is dat u de ruimte heeft om naar eigen regionaal inzicht te komen tot invulling van samenwerking op de nieuwe taken. De VNG wil u hier graag bij ondersteunen.

Ondersteuningsaanbod VNG

Het afgelopen jaar is de VNG gestart met het brede ondersteuningsprogramma Slim Samenwerken. Dit ondersteuningsprogramma van gemeenten, voor gemeenten, richt zich op het creëren van mogelijkheden, het uitwisselen van ervaringen en delen van praktijkvoorbeelden en kennis. Met ingang van 2012 zal binnen dit programma specifieke ondersteuning voor de decentralisaties worden ingericht. 'Best practices' en 'lessons learned' van bestaande relevante regionale samenwerkingen worden opgehaald en onder de aandacht gebracht. Op die manier kunt u van elkaar leren, elkaar inspireren en stimuleren bij de ontwikkeling van een gezamenlijke aanpak en/of uitvoering van taken. Ook kunt u eventueel aansluiting zoeken bij bestaande verbanden, of verbanden die al in ontwikkeling zijn. Met deze ondersteuning wil de VNG eraan bijdragen dat u zelf aan de slag kunt en uw eigen inzichten leidend zijn bij de keuze en inrichting van bovenlokale oplossingen.

Bij de ondersteuning zal waar nodig en relevant ook aandacht zijn voor de samenhang tussen de decentralisaties. De VNG brengt hierover binnenkort een specifieke "3 D" publicatie uit, waarin nader op de samenhang zal worden ingegaan.

Informeren

Uiteraard houdt de VNG u, via haar website en andere kanalen, op de hoogte van de voortgang over alle aspecten van de nieuwe te decentraliseren taken. Met betrekking tot de afspraken rondom de (verplichte) regionalisering vindt u verderop in deze brief een toelichting op de stand van zaken. Wij berichten u via onze website en eventuele vervolgbrieven over de verdere ontwikkelingen.

Naast deze informatie over de landelijke kaders, willen wij u ook vooral een beeld bieden over de stand van zaken ten aanzien van samenwerking in de verschillende regio's. Dit overzicht kan u helpen om goede voorbeelden te vinden en om inzicht te krijgen in de ontwikkelingen in uw omgeving. Op gezette tijden schetsen wij u, aan de hand van up-to-date informatie van betrokken bestuurders en ambtenaren, een stand van zaken van de regionale ontwikkelingen op de betreffende terreinen.

Op het terrein van werken naar vermogen hebben we in december een eerste uitvraag naar samenwerking in het kader van de werkgeversdienstverlening gedaan. De informatie uit deze uitvraag zal als basis voor een eerste overzicht gebruikt worden. We zullen dit overzicht in januari, in de vorm van kaartjes, via onze website beschikbaar stellen. Medio 2012 zullen we een nieuwe uitvraag doen, zodat de ontwikkeling van de bovenlokale werkgeversdienstverlening zichtbaar wordt. Aan de hand van dit beeld zal de VNG besluiten of en hoe gemeenten verder ondersteund kunnen worden in de tweede helft van 2012. Met de ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Binnenlandse Zaken is afgesproken dat de resultaten van de uitvraag medio 2012 ook op bestuurlijk niveau besproken worden.

Voor jeugdzorg is de uitvraag voor een eerste overzicht momenteel in voorbereiding. De

informatie die daaruit beschikbaar komt zal uiterlijk in maart 2012, ook in de vorm van kaartjes, op onze website beschikbaar zijn. We zullen vervolgens minimaal één keer per jaar een nieuwe uitvraag doen en de resultaten beschikbaar stellen. Op basis van de voortgang van het decentralisatieproces rondom jeugdzorg, zal het in beeld brengen van de (voortgang van) de samenwerking op dit terrein verder worden vormgegeven.

Regionale procesondersteuning

De VNG vindt het belangrijk dat u gebruik kan maken van de informatie en kennis die bij gemeenten zelf al aanwezig is over bovenlokale samenwerking. Daarom zullen wij de komende tijd regionale bijeenkomsten organiseren waarin u als betrokken bestuurder wordt geïnformeerd over de laatste ontwikkelingen op dit vlak en waarin op inspirerende wijze informatie gedeeld en uitgewisseld kan worden. De organisatie van de regionale bijeenkomsten zal in overleg en samenwerking met onder andere de provinciale afdelingen en relevante portefeuillehouders plaatsvinden. Mochten er tijdens deze bijeenkomsten specifieke vragen naar boven komen die voor alle gemeenten interessant zijn, dan kunnen deze door de VNG opgepakt worden.

Ondersteuning op verzoek

Als u tegen problemen aanloopt bij het tot stand brengen van de samenwerking, kunt ook gebruik maken van gerichte ondersteuning. De VNG zal daarvoor bevorderen dat er een 'decentrale helpdesk' tot stand komt, waarbij ervaringsdeskundigen uit andere gemeenten en regio's beschikbaar zijn om hun expertise in te brengen bij uw gemeenten of in uw regio.

Werken naar Vermogen en samenwerking

Algemene kaders

De Wet werken naar vermogen treedt waarschijnlijk per 1-1-2013 in werking. U wordt dan ook verantwoordelijk voor de groep jonggehandicapten met arbeidsvermogen.

De Wwnv heeft als belangrijk uitgangspunt dat mensen zelf verantwoordelijk zijn om werk te vinden en te behouden. De mensen die niet zelfstandig de arbeidsmarkt kunnen betreden, kunnen daarbij een beroep doen op ondersteuning van de gemeente. In deze ondersteuning ligt de nadruk op het verbinden van vraag en aanbod op de reguliere arbeidsmarkt.

Financieel kader

Het financiële kader voor de Wet werken naar vermogen bestaat uit de gebundelde re-integratiebudgetten.

Samenwerking

Werkgevers beperken zich in hun zoektocht naar personeel niet tot het lokale niveau. In veel gevallen vindt een match tussen vraag en aanbod plaats binnen een regionale context. Daarnaast heeft het UWV de verantwoordelijkheid voor het aan de slag helpen van de eigen werkzoekenden. U heeft daarom ook belang bij het afstemmen van de eigen, lokale en regionale werkgeversdienstverlening, met die van het UWV.

Binnen de Wet werken naar vermogen is samenwerking dan ook vooral van belang om de werkgeversdienstverlening zodanig te organiseren dat op de verschillende schaalniveaus van de

individuele gemeente(n), zoals het regionale niveau en het subregionale niveau, met werkgevers goede afspraken worden gemaakt. U krijgt van het Rijk het komende jaar de tijd te bezien welke regio-indeling het beste past bij bovenlokale en gemeenschappelijke uitvoering van de gemeentelijke werkzaamheden. Iedere regio kan zo zijn eigen aanpak ontwikkelen, die aansluit bij de regionale behoefte.

In een andere ledenbrief zullen wij u op korte termijn nader informeren over de afspraken tussen VNG, UWV en Divosa over de wijze waarop de samenwerking tussen UWV en gemeenten op de werkpleinen de komende jaren uitgewerkt wordt en hoe u daarin ondersteund kan worden. Hierin zal ook aandacht worden besteed aan de werkgeversdienstverlening. In deze ledenbrief zullen wij ook expliciet ingaan op de criteria waaraan de bovenlokale afspraken op het terrein van werkgeversdienstverlening moeten voldoen.

Planning

- De Wet werken naar vermogen zal naar verwachting ingaan per 1-1-2013.
- Vanaf het moment dat de wetgeving voor de decentralisatie openbaar is, start het in de bestuursafspraken 2011-2015 overeengekomen voorbereidingsjaar.
- In het voorbereidingsjaar moet u in regionaal verband afspraken maken over de bovenlokale invulling van de werkgeversdienstverlening, die aan een aantal randvoorwaarden moeten voldoen. Indien u binnen het jaar geen passende invulling aan de uitvoering heeft gegeven, zal het Rijk aangeven hoe dat toch georganiseerd moet worden.
- In het voorbereidingsjaar volgt de VNG de ontwikkelingen binnen de diverse regio's en zal ze regionale bijeenkomsten organiseren. In specifieke situaties kunt u om gerichte ondersteuning vragen.

Stelsel Jeugd en samenwerking

Algemene kaders

Om zorg te kunnen bieden vanuit het perspectief van kinderen, jongeren en ouders zijn Rijk en VNG overeengekomen om de verantwoordelijkheid hiervoor neer te leggen bij gemeenten, die de meest nabije overheid zijn voor deze doelgroepen. U wordt hiermee verantwoordelijk voor de zorg en ondersteuning van cliënten binnen uw gemeente. Het betreft kinderen en jongeren die nu gebruik maken van provinciale (geïndiceerde) jeugdzorg, jeugdzorg plus, de zorg voor licht verstandelijk beperkte jeugdigen (nu grotendeels AWBZ), de jeugd-GGZ (nu Zorgverzekeringswet) en de jeugdbescherming en jeugdreclassering. Uit onderzoek van het Rijk is gebleken dat er geen aanleiding is om specifieke doelgroepen uit te sluiten van deze decentralisatie.

Financiële kaders

Bij de decentralisatie van de jeugdzorg wordt een generieke korting van 300 miljoen op de te decentraliseren budgetten toegepast. Op de begeleiding AWBZ wordt een korting van 5% toegepast.

Samenwerking

Voor de taken op het terrein van jeugdbescherming en jeugdreclassering geldt dat er conform de bestuursafspraken landelijk dekkende afspraken over de uitvoering op bovenlokaal niveau moeten komen. Voor alle vormen van residentiële zorg en het aanbod van specialistische zorg voor jongeren met een licht verstandelijke beperking of psychiatrische problematiek is het niet verplicht maar wel van groot belang dat u op bovenlokaal niveau afspraken maakt over de financiering van de verschillende vormen van zorg. Ook voor de taken van de huidige Advies- en Meldpunten Kindermishandeling (AMK's) wordt bovenlokale uitvoering geadviseerd, bij voorkeur door aansluiting bij de taken van de Advies- en Steunpunten Huiselijk Geweld. Voor alle genoemde taken geldt dat onder andere de benodigde deskundigheid, de beperkte omvang van sommige doelgroepen en de schaal waarop sommige gespecialiseerde voorzieningen en aanbieders van voorzieningen zijn georganiseerd maken dat u deze taken beter in samenwerking dan allemaal afzonderlijk kunt oppakken.

Het is in eerste instantie aan uzelf om te bepalen op welke schaalgrootte u de uitvoering bovenlokaal organiseert. U maakt zelf afspraken over de wijze waarop u de financiering van het zorg- en ondersteuningsaanbod organiseert en de financiële risico's (zoals de financiering van dure vormen van zorg en ondersteuning) onderling verdeelt. U dient wel rekening te houden met en zo mogelijk aan te sluiten bij andere relevante samenwerkingsverbanden, waarbij de buitengrenzen van de verschillende samenwerkingsverbanden bij voorkeur hetzelfde zijn. Denk bij andere samenwerkingsverbanden ook aan het op overeenstemming gerichte overleg over het ondersteuningsplan in het onderwijs met de besturen van samenwerkingsverbanden in het primair en voortgezet onderwijs.

De bovenlokale afspraken moeten uiterlijk een jaar voor de inwerkingtreding van de nieuwe wet gereed zijn. Op het moment dat de wet in werking treedt moeten de afspraken over de bovenlokale uitvoering van taken operationeel zijn. Indien blijkt dat de afspraken over bovenlokale uitvoering van taken tussen gemeenten niet tijdig worden gerealiseerd treedt het Rijk met de VNG in overleg om te bezien wat er moet gebeuren om de bovenlokale uitvoering van taken tot stand te laten komen.

Planning

- De decentralisatie van de jeugdzorg zal naar verwachting ingaan per 1-1-2015.
- Uiterlijk een jaar voor de inwerkingtreding van de nieuwe wet moeten de afspraken over de bovenlokale uitvoering gereed zijn. Op het moment dat de wet in werking treedt moeten de afspraken over de bovenlokale uitvoering van taken operationeel zijn. De planning is op dit moment dat de wet per 1 januari 2015 in werking treedt.
- In de aanloop naar de definitieve implementatie brengt de VNG de ontwikkelingen binnen de diverse regio's in beeld en zal ze regionale bijeenkomsten organiseren.

Tot slot

De stelselwijziging in de jeugdzorg en de invoering van de Wet werken naar vermogen zorgen ervoor dat regionale samenwerking steeds belangrijker wordt. Het komende jaar gaan wij graag voor u en met u aan de slag om van elkaar te leren, elkaar te inspireren en te stimuleren bij het in samenwerking uitwerken en uitvoeren van de decentralisaties.

Hoogachtend,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr. R.J.J.M. Pans
voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.